

Visie op nieuwkomersonderwijs, Innoord

De Taalschool van Amsterdam-Noord

Missie

Taalschool Innoord biedt nieuwkomers van 6 tot 12 jaar de gelegenheid op een veilige plek het Nederlands te leren om op die manier gelijke kansen te bevorderen en te creëren. De Taalschool zorgt voor veiligheid, een sterke taalbasis en een heldere doorlopende leerlijn zodat alle leerlingen succesvol en met zelfvertrouwen kunnen uitstromen naar een reguliere basisschool of, afhankelijk van de leeftijd en de voortgang, naar het voortgezet onderwijs. Op de Taalschool is veel expertise¹ aanwezig die wordt ingezet voor de eigen leerlingen, maar ook om leerkrachten van andere scholen van Innoord te ondersteunen, zodat de doorgaande lijn van de leerlingen gewaarborgd wordt. Kernwaarden zijn veiligheid, een sterk taalaanbod, stimuleren van diversiteit en vertrouwen in je eigen kracht/ talent.

Visie

Het belang van nieuwkomersonderwijs

De Taalschool bevordert gelijke kansen voor nieuwkomers. Voor kinderen die vanuit een ander land in ons land zijn komen wonen, is een veilige omgeving een eerste voorwaarde.² Innoord heeft daarom een paar klassen ingericht die speciaal voor deze kinderen verwelkomend en prettig zijn. Omdat hun klasgenoten ook bezig zijn met het leren van het Nederlands, durven de leerlingen veel te praten en te oefenen. Daarnaast besteedt de school systematisch aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen. Leraren zijn geschoold in traumasensitief lesgeven, voeren geregeld kindgesprekken en wekelijks staan lessen sociaal-emotionele vaardigheden op het rooster.

Al onze leerlingen hebben een speciale ondersteuningsbehoefte op het gebied van taal. Door ze op één locatie op te vangen kunnen we in die behoefte voorzien. De aanwezige expertise in NT2-didactiek, de drie typen van geletterdheid³, meertaligheid en klankonderwijs zorgen ervoor dat de leerlingen een jaar een enorme taalinput krijgen, zodat ze daarna in reguliere klassen in kunnen stromen.⁴ Onze leerkrachten beschikken over een open houding, zijn cultureel sensitief en zijn zich bewust van eventuele eigen (voor)oordelen en stereotyperingen. Door de expertise op een centrale plek te centreren weten alle leerkrachten van Innoord de juiste expertise te vinden.

Omdat het essentieel is dat leerlingen taalcontact hebben met leerlingen die Nederlands als eerste taal spreken, bevindt de Taalschool zich in een reguliere basisschool. Een taal wordt het beste en het snelste geleerd wanneer je in contact bent met mensen die de doeltaal spreken. De populatie van de reguliere school spreekt dan ook goed Nederlands, bij voorkeur is het voor de meerderheid van de leerlingen de eerste taal. De leerlingen spelen

¹ Zie hiervoor het document: Expertise-eisen leerkrachten nieuwkomers

² Zie o.a. Hajer, M. & Spee, I. (2017)

³ Hajer, M. & Spee, I. (2017), p. 29

⁴ Zie voor een uitgebreide beschrijving van de expertise-eisen het document: 'expertise-eisen leerkrachten nieuwkomers.'

samen buiten, gymmen samen en er worden gezamenlijke activiteiten georganiseerd.⁵ Zo worden alle leerlingen voorbereid op een wereld die internationaal en divers is- diversiteit zien wij als kracht en onze leerlingen zullen dat zo ervaren.

Inhoud onderwijs

Aangezien de grootste sprongen in taal- en woordenschatontwikkeling worden gemaakt in betekenisvolle en authentieke taalcontexten, werken wij thematisch.⁶ Door actief met aansprekende thema's bezig te zijn, hierover (voor) te lezen, veel erover te praten en ermee te werken, wordt de taal verworven en verder ontwikkeld. De thema's staan dicht bij de belevingswereld van deze kinderen, zoals de eigen feesten, maar ook de omgeving waar ze wonen in vergelijking met hun land van herkomst. De taal- en de kennisontwikkeling gaan hierbij hand in hand.

Het curriculum van de Taalschool bevat naast het rijke thematische taalaanbod net als een reguliere basisschool ook rekenen, schrijven, creatieve vakken en bewegingsonderwijs. Binnen de thema's van de taalmethodes Wereld vol woorden wordt bovendien gewerkt aan doelen van wereldoriëntatie. Door zo'n gevarieerd aanbod in een taalrijke omgeving is er ruimte voor de talentontwikkeling van onze leerlingen. Innoord investeert in talentontwikkeling, en heeft zeker oog voor onze nieuwe talenten.

De talen en culturen die leerlingen meenemen vanuit hun land van herkomst en vanuit thuis zijn zeer waardevol, niet alleen voor de identiteit van de leerling maar ook voor het leren van het Nederlands.⁷ Om die reden zijn de talen en culturen zichtbaar in de inrichting van de school en tijdens het onderwijs in de verschillende groepen. Bovendien kan de cognitieve ontwikkeling van een leerling worden voortgezet door bronnen in de eigen taal te gebruiken.⁸

Ouderbetrokkenheid

Door de aandacht en waardering voor en zichtbaarheid van de eigen talen en culturen voelen ook ouders zich welkom. Hun betrokkenheid is voor ons en voor onze leerlingen heel belangrijk. Hoewel de taalbarrière voor de communicatie lastig kan zijn, doen wij er alles aan de ouders bij het onderwijs van hun kind(eren) te betrekken. Zo werken wij geregeld met tolken. Ouders kunnen de leerlingen ondersteunen hun thuistaal te ontwikkelen en dat ondersteunt het leren van het Nederlands.⁹ Talen kunnen op school ten allen tijde ingezet worden om te communiceren en om op die manier het Nederlands te leren. Door de gelijkwaardige behandeling van de verschillende talen die de school rijk is, wordt de tweetalige ontwikkeling bevorderd en worden ouders sterker als taalopvoeders.

Ook willen wij ouders ondersteunen zich het Nederlands eigen te maken en de Nederlandse cultuur te leren kennen. Wij bieden cursussen Nederlands binnen de school om het zo laagdrempelig mogelijk te houden. Verder worden de ouders actief betrokken bij allerlei

⁵ Zie hiervoor het document 'Samen spelen, samen leren.'

⁶ Hajer, M. & Spee, I (2017)

⁷ Zie o.a. Hajer, M. & Spee, I (2017) en Smits, A., & Van Koeven, E. (2016, 12 juli)

⁸ Hajer, M. & Spee, I (2017)

⁹ Nortier, J. (2009) en Smits, A., & Van Koeven, E. (2016, 12 juli)

activiteiten om zo het Nederlands te oefenen en kennis te maken met tradities en gewoontes in Nederland, zoals de viering van het sinterklaasfeest of een uitstapje naar een museum.

Doorlopende schoolloopbaan

Alle leerlingen hebben recht op een doorlopende schoolloopbaan en Innoord hecht daar veel waarde aan. Op alle scholen van Innoord is kennis aanwezig over Nt2 bij kleuters.¹⁰ Verder investeert De Taalschool in een goede warme overdracht met de stamschool. Er is hiervoor een protocol aanwezig, waarbij zorgvuldigheid en de individuele leerling altijd voorop staan. Een doorstroomcoördinator vervult daarbij een essentiële rol. Belangrijk is dat ook op de reguliere basisscholen aandacht is voor de (thuis)taal en cultuur die leerlingen met zich meenemen, dat draagt heel Innoord uit.

Bij de verwijzing van leerlingen naar het voortgezet onderwijs wordt rekening gehouden met heel veel factoren, waaronder de groei die de leerling heeft doorgemaakt, de onderwijsgeschiedenis van de leerling in het land van herkomst, de leeftijd, en de beheersing van het Nederlands en van andere talen. Leerlingen die na een jaar Taalschool naar groep 8 zouden moeten doorstromen, blijven een extra jaar op de Taalschool. We beslissen per leerling welk advies we geven, waarbij we de mogelijkheden zeer breed zien. Zo kunnen we kiezen voor een verlenging, voor een ISK, voor een kopklas, de praktijkschool of bijvoorbeeld vmbo met leerwegondersteuning. We wegen alle factoren zeer zorgvuldig af met alle betrokkenen, zodat onze leerlingen op een voor hen geschikte plek terechtkomen.

Door de leerlingen een sterke taalbasis mee te geven groeit de kansengelijkheid. Goed (taal)onderwijs is daar een voorwaarde voor. De Taalschool van Innoord vervult hierbij met trots een voortrekkersrol.

¹⁰ Zie hiervoor ook het document 'Competentieprofiel leerkrachten nieuwkomers.'

Literatuur:

Hajer, M. & Spee, I. (2017). Ruimte voor nieuwe talenten. Keuzes rond nieuwkomers op de basisschool. Utrecht: Schrijfgroep Lectorateninitiatief Professionalisering Taalonderwijs Nieuwkomers.

Herzog-Punzenberger, B., Le Pichon-Vorstman, E., Siarova, H. (2017). Multilingual Education in the Light of Diversity: Lessons Learned, NESET II report. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Nortier, J. (2009). *Nederland meertalenland*. Amsterdam, University Press, Nederland: Aksant.

Smits, A., & Van Koeven, E. (2016, 12 juli). Goed taalonderwijs is goed NT2-onderwijs [blogpost]. Geraadpleegd op 3 oktober 2018, <http://geletterdheidenschoolsucces.blogspot.com/search?q=meertaligheid>

Van Avermaet, P. (2015). Waarom zijn we bang voor meertaligheid? *Levende Talen Magazine*, 102(7), 6-10

Van der Linden, E., & Kuiken, F. (2012). *Het succes van tweetalig opvoeden* (1ste editie). Leuven, België: Acco. (Wat kunnen we doen om (tweede)taalverwerving te stimuleren? Aspecten: motivatie en attitude, beheersing vd moedertaal, taalcontact en instructie

Vijfeijken, M., & van Schilt-Mol, T. (2012). *Nieuwkomers in het basisonderwijs, onderzoek naar benodigde competenties van leerkrachten, intern begeleiders en schoolleiders die werken met nieuwkomers*. Geraadpleegd van <https://www.lowan.nl/po/onderzoek/competenties-onderwijs-aan-nieuwkomers/>

